

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR ze dne 22.01.1981, sp. zn. 11 To 64/80, ECLI:CZ:NS:1981:11.TO.64.1980.1

Číslo: 46/1981

Právní věta: Podvodné zkrácení jízdného na železnici, které má být zapláceno ČSD, i když jde o jízdu do zahraničí, je rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák.

Soud: Nejvyšší soud České soc. rep.

Datum rozhodnutí: 22.01.1981

Spisová značka: 11 To 64/80

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 7-8

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Rozkrádání majetku v socialistickém řízení

Předpisy: 140/1961 Sb. § 132 ods. 1 písm. c

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 46/1981 sb. rozh.

Podvodné zkrácení jízdného na železnici, které má být zapláceno ČSD, i když jde o jízdu do zahraničí, je rozkrádáním majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSR z 22. 1. 1981 sp. zn. [11 To 64/80](#).)

K odvolání obžalovaného J. H. Nejvyšší soud ČSR zrušil rozsudek městského soudu v Praze ze dne 14. srpna 1980 sp. zn. 3 T 10/80 a obžalovaného J. H. uznal vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 tr. zák., který spáchal tak, že od července 1977 do října 1979 jako člen ZV ROH žst. Praha-Libeň při organizování šesti zájezdů pracovníků ČSD do zahraničí umožnil účast na zájezdech osobám, které nebyly zaměstnány u ČSD a neměly proto nárok na bezplatnou přepravu, popř. osobám, které měly nárok pouze na 50 % slevu přepravného, a tím zkrátil na jízdném ČSD - Severozápadní dráhu, Praha 1 o částku nejméně 203 207 Kčs. Za to byl odsouzen k trestu odnětí svobody v trvání osmi let a k náhradě škody.

Z odůvodnění:

Obžalovaný J. H. byl rozsudkem městského soudu v Praze z 14. srpna 1980 sp. zn. 3 T 10/80 uznán vinným trestným činem rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c),

odst. 4 tr. zák. a odsouzen k trestu odnětí svobody na osm let, pro jehož výkon byl podle § 39a odst. 3 tr. zák. zařazen do první nápravně výchovné skupiny.

Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obžalovanému uložena povinnost zaplatit ČSD - Severozápadní dráze Praha na náhradu způsobené škody částku 177 214 Kčs, přičemž podle § 229 odst. 2 tr. ř. byl tento poškozený odkázán se zbytkem nároku na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních.

Obžalovaný J. H. podal proti tomuto rozsudku městského soudu v Praze v zákonné lhůtě odvolání do výroku o vině, trestu i náhradě škody. Uvádí v něm kromě jiného, že soud opatřil důkaz o tom, jakým způsobem je prováděno zúčtování jízdného do zahraničí (přípis federálního ministerstva dopravy). Městský soud v Praze prý měl tento důkaz hodnotit v souvislosti s mezinárodní úmluvou o přepravě cestujících a cestovních zavazadel po železnici z 7. 2. 1970, podle kterého promlčení nároku nastává ve smyslu čl. 43 § 1 obecně v jednom roce a ve dvou letech v případě podvodu, přičemž lhůta začíná běžet dnem, kdy mělo být zapláceno. Z toho plyne, že zahraniční železniční společnosti se již nemohou domáhat jízdného za dobu starší dvou let; také až dosud nebyl uplatněn ze zahraničí žádný nárok. Podle odvolatele trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 tr. zák. není naplněn nejen pro nedostatek subjektivní stránky jeho skutkové podstaty, ale zároveň i objektivní stránky proto, že nedošlo ke škodě, k níž prý nemůže dojít ani dodatečně, neboť škodou by byla právě ta částka, která by byla z majetku v socialistickém vlastnictví zaplácena orgány ČSD do zahraničí cizím, tj. kapitalistickým železničním společností, vždyť „promlčené nároky se již nemohou uplatňovat ani protižalobou ani námitkami“ (§ 4 čl. 43 úmluvy).

Nejvyšší soud ČSR jako soud odvolací přezkoumal podle § 254 odst. 1 tr. ř. zákonnost a odůvodněnost všech výroků napadeného rozsudku, proti nimž mohl odvolatel podat odvolání, i správnost postupu řízení, které předcházelo rozsudku, a po doplnění řízení zprávami federálního ministerstva dopravy z 19. ledna 1981 zn. 25.761/1980-25, Kontroly mezinárodních železničních přeprav Košice, Železniční 1 z 23. září 1980 zn. 50-30-80, výslechem svědka ing. J. R. a opakovaným výslechem svědka V. T. dospěl k těmto závěrům:

Podle zjištění městského soudu v Praze obžalovaný spáchal trestný čin rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c), odst. 4 tr. zák. tak, že v době od července 1977 do října 1979 jako člen ZV ROH žst. Praha 9-Libeň při organizování šesti společných zájezdů pro zaměstnance ČSD do zahraničí umožnil účast na jednotlivých zájezdech i osobám zaměstnaným mimo resort ČSD, které neměly nárok na bezplatné přepravné nebo měly nárok pouze na 50 % slevu přepravného, čímž tyto osoby neoprávněně zvýhodnil, neboť pro všechny účastníky zájezdu použil jízdní výhody, spočívající v použití volné jízdenky na zahraniční železnice a způsobil tak ČSD - Severozápadní dráze Praha škodu v celkové výši nejméně 182 994 Kčs.

Tato skutková zjištění jsou, až na závěr o výši způsobené škody, správná a odpovídají důkazům provedeným v hlavním líčení v řízení před městským soudem v Praze.

Právní posouzení jednání obžalovaného v napadeném rozsudku je správné. Městský soud v Praze správně dovodil, že posuzované jednání bylo podvodného charakteru, že bylo namířeno proti majetku v socialistickém vlastnictví a že jím byl tento majetek zkrácen, po upřesnění, jak je provedl odvolací soud, nejméně o vpředu uvedenou částku. K námitkám obžalovaného proti právnímu posouzení poukazuje odvolací soud především na právní úvahy městského soudu v Praze. Pokud pak jde o objektivní stránku trestného činu, zejména zda byl posuzovaným jednáním zkrácen majetek v socialistickém vlastnictví, odvolací soud doplňuje právní úvahy soudu prvního stupně tím, že ve smyslu platných mezinárodních dohod a úmluv o mezinárodní přepravě cestujících po železnici (srov. zejména Mezinárodní úmluvu o přepravě cestujících a cestovních zavazadel po železnicích - CIV a Dohodu o mezinárodní přepravě cestujících - SMPS) jedná za všechny na přepravě zúčastněné železnice a jejich jménem uzavírá přepravní smlouvu (tj. vystavuje mezinárodní přepravní doklad)

výchozí železnice. V daném případě byla výchozím místem zájezdů do zahraničí Praha, a proto měly být zakoupeny mezinárodní jízdenky u pokladen ČSD - Severozápadní dráhy Praha, popř. u cestovní kanceláře ve prospěch účtu této dráhy. Obžalovanému to bylo známo a okolnost, že zařadil do zájezdů do zahraničí pro pracovníky ČSD i jiné osoby a navíc bez platných jízdenek, zakrýval zjištěným způsobem. Z toho zároveň vyplývá, že obžalovaný ani nepočítal s tím, že by kdokoliv z těchto účastníků zájezdů si opatřil přepravní doklad (jízdenku) na tratě cizích drah až do cílové stanice v jiné zemi dodatečně po opuštění území republiky. Svědčí o tom mimo jiné i to, že nikdo z neoprávněně zvýhodněných osob tuto okolnost neuplatnil, nehledě na to, že by k tomu neměl potřebné finanční prostředky. Není proto opodstatněná námitka odvolání obžalovaného o nedostatku jeho odpovědnosti za jízdy účastníků zájezdů na tratích cizích drah bez řádného přepravního dokladu (platné jízdenky). Pokud tedy pro tyto osoby nebyly zakoupeny jízdenky na tratě cizích drah u ČSD - Severozápadní dráha Praha, byla zkrácena tržba této organizace za jízdné, zatímco neoprávněně zvýhodněné osoby tak získaly přepravou majetkový prospěch. Je proto zapotřebí přisvědčit sdělení ČSD - Severozápadní dráhy Praha v jejím přípisu z 25. dubna 1980 zn. 1435/80 práv. že tato organizace přijala nižší tržbu o částku vyčíslenou revizní správou (po upřesnění, jak vyplývá z tohoto rozsudku), než jakou měla přijmout při normálním běhu událostí a že o tuto částku se pak snížil odvod této organizace prováděný do celoresortních příjmů za jízdné. Shodně s tím i zpráva federálního ministerstva dopravy z 19. ledna 1981 zn. 25.761/1980-2 mimo jiné uvádí, že část jízdného připadající podle platných mezinárodních tarifů na traťové úseky cizích železnic nebyla v důsledku černých jízd účastníků zájezdů ČSD - Severozápadní dráhou Praha inkasována, a že nezaplacení jízdného ovlivnilo i tvorbu fondu potřebného pro krytí odpovídajících úhrad zúčastněným cizím železničním správám. Z hlediska trestní odpovědnosti obžalovaného za zjištěné jednání podvodného charakteru a jeho následek, naplňující znaky skutkové podstaty trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák., není již rozhodné, jak by byly dále tržby, o něž byla poškozená organizace zkrácena, v rámci resortu i celospolečenském rozvrhovány, popř. jaký podíl by podle Mezinárodní úmluvy o přepravě cestujících a cestovních zavazadel po železnicích (CIV) (dále jen CIV) zaplatila naše železnice zúčastněným cizím železničním správám. Odvolací soud k tomu uvádí, že individuálním objektem chráněným ustanovením o rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví je společenský vztah - socialistické vlastnictví. To se projevuje v zájmu socialistické společnosti na ochraně práv, která jsou součástí majetku v tomto socialistickém vlastnictví. I když tu jde v první řadě o právo vlastnické, chráněná jsou kromě toho i další práva spojená s majetkem, který je v socialistickém vlastnictví, zejména práva závazková. Z uvedeného zároveň vyplývá, že při zjištěných okolnostech nelze usuzovat na nedostatek trestní odpovědnosti obžalovaného např. jen z toho, že obžalovaný podle námitek odvolání „... neznal obsah mezinárodních dohod, které se týkají vzájemného poskytování slev pracovníkům cizích železničních správ ... a odpovědnosti čs. železnice vůči cizím železničním správám ...“, popř. že nárok cizích železničních správ je již promlčen. K této posléze uvedené námitce uvádí odvolací soud, že vyúčtování mezi železnicemi navzájem je upraveno ustanoveními kapitoly III/CIV, zatímco ustanovení uplatňovaná obžalovaným v jeho odvolání se týkají vztahů mezi železnicemi a cestujícími. Odvolací soud proto dospěl na podkladě těchto úvah shodně s městským soudem v Praze k závěru, že jednání obžalovaného spočívající v zneužití cestovních výhod na tratích cizích železničních správ účastníky zájezdů do zahraničí naplňuje za zjištěných okolností znaky trestného činu rozkrádání majetku v socialistickém vlastnictví podle § 132 odst. 1 písm. c) tr. zák.